

Hospitals de Catalunya

L'Hospital de Sant Jaume d'Olot

per
JOAQUIM DANÉS I TORRAS

L'ANTIGUITAT del *locum qui dicitur Olotis* com *antiqua ecclesia in honore sanctae Mariae fundata* és ben evident amb aquest sol retret de la donació de Carles el *calb* a favor de l'abat Ricimur i monjos benedictins dels monestir de Sant Aniol d'Aguges, en el comtat de Besalú, sense necessitat de recórrer a peregrines deduccions sobre un martirologi i un episcopat olotins (*Cronicó*, de Liberato i P. Marcillo), quals proves instrumentals són massa migrades. No obstant, la puixança d'Olot no és tan precoç, i en els primers segles de la reconquesta continua essent un lloc com qualsevol altre, mentre que Besalú, capital del comtat, i l'actual Sant Esteve de Bas, capital del vescomtat, estaven en el seu període més florit i pròsper, a l'ombra de nobles i magnats, i a l'empar de les institucions monàstiques, la qual empremta havia de perdurar fins als nostres dies, çà i lla, vestint d'un caient de sentiment i de romanticisme cada santuari i cada recó de tota aquesta comarcada. Aquesta és la raó que explica el per què en aquestes dues úniques darreres viles, Besalú i Sant Esteve de Bas, també es tenen, encara avui, i encara que migradíssims, uns modestos hospitals municipals, probablement més antics que el nostre, el d'Olot, ja que aquest havia de néixer solament de la imperiosa necessitat determinada per l'eixamplament i la prosperitat de la vila, en els segles XII, XIII, XIV i XV, arrencant de la donació de Bernat, comte de Besalú, al monestir de Ripoll, el traspàs del comtat de Besalú al de Bar-

celona, i els grans terratrèmols del 1427 i 1428 que es seguiren d'una pròdiga lluita de donacions i franquícies entre els abats de Ripoll i els reis d'Aragó, cada u dels quals pugnava per atraure's als que havien de reconstruir la vila, en el primitiu lloc, o un xic més amunt, per fugir o emparar-se de les jurisdiccions dels uns o dels altres, fins a arribar al propi rescat i amb els seus mateixos cabals, dels vilatans, circumstàncies que anaven fonamentant un engrandiment que prompte havia de portar-la a capitanejar ella mateixa a aquelles altres dues viles, la supremacia extingida de les quals no deixaria altre record que les runes i la història que encara avui són motiu d'una respectuosa veneració per l'enyorada sentor de la paternitat nostrada.

Així, doncs, no és pas estrany que no hi hagin notícies anteriors als segles XIV sobre el primer hospital olotí, com no estranya tampoc que siguin les notícies de l'hospital d'aleshores escasses i incompletes, no permetent sinó la sola afirmació de què ja n'hi havia, i algunes poques conjeitures, obtingudes per naturals deduccions, fins a remuntar-nos al moment precís de la fundació de l'actual Hospital de Sant Jaume, al començament de la segona meitat del segle XVI, en qual moment la llum de la història ja és prou clara i precisa per escriure-la, gairebé interminable si s'havia de bastir amb tota riquesa de detalls i d'erudició.

* * *